

2019-02-07

Ert dnr: S2019/00206/SF

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sf@regeringskansliet.se

Remiss: Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit

Sveriges a-kassor har getts möjlighet att yttra sig över promemorian ”Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit.”

Yttrandet begränsas till de delar av remissen som berör arbetslöshetsförsäkringen.

Sammanfattning

Sveriges a-kassor välkomnar förslaget som möjliggör likställande av inkomster, omständigheter, förmåner och händelser för tid före Förenade kungarikets utträde ur EU samt förslaget som möjliggör sammanläggning av perioder som fullgjorts då Förenade kungariket var medlem i EU.

Sveriges a-kassor konstaterar att en rimlig följd av att Förenade kungariket blir ett tredje land är att det inte längre är möjligt att exportera svensk arbetslöshetsersättning.

Synpunkter

Sveriges a-kassor önskar framhålla följande synpunkter.

Avsnitt 5.1 Åtgärder bör vidtas för att mildra de allvarigaste konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU

I promemorian på sidan 28 anges att ”Förslagen är således enbart tänkta att ge tillämpande myndigheter och aktörer en rättslig grund att hantera ärenden på samma sätt som tidigare.” Sveriges a-kassor vill understryka vikten av att bestämmelserna i paragraferna inte lämnar något utrymme för tolkning när det gäller vilka artiklar i förordning 883/2004 som ska äga fortsatt tillämpning.

För att undvika att kommande ändringar i förordning 883/2004 leder till svåröverskådliga tillämpningsproblem samt med hänsyn till lagstiftningens syfte kan det, enligt Sveriges a-kassor, finnas anledning att utreda om tillämpningen av tredje och fjärde paragraferna eventuellt bör begränsas till att avse den lydelse av förordning 883/2004 som gällde fram till och med den 29 mars 2019.

Avsnitt 5.2 Förslag att vidta åtgärder för att möjliggöra likställande av inkomster, omständigheter, förmåner och händelser vid ansökan av förmåner

Sveriges a-kassor välkomnar förslaget. Bestämmelsen torde undanröja osäkerhet kring rättsläget och möjliggöra en fortsatt tillämpning av principen om likställande av förmåner, inkomster, omständigheter och händelser som inträffat före utträdet.

Vi ser dock vissa tillämpningsproblem vid beräkning av arbetslöshetsersättning. Ett exempel är avgångsvederlag från Förenade kungariket som härrör från en arbetsperiod innan utträdet men som utbetalas först efter utträdet. Arbetslöshetsersättning betalas normalt inte ut för tid då den sökande får avgångsvederlag då det jämföras med förvärvsarbete. Ett annat exempel är när den sökande får allmän ålderspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete. I dessa fall ska avdrag göras från arbetslöshetsersättningen. Det är oklart hur pension från Förenade kungariket utbetald efter utträdet ska hanteras.

Avsnitt 5.3 Förslag till åtgärder för att möjliggöra sammanläggning av intjänade försäkringsperioder för tid då Förenade kungariket var medlem i EU

Sveriges a-kassor välkomnar förslaget som ger enskilda möjlighet att sammanlägga perioder som fullgjorts före utträdet för att uppfylla ersättningsvillkoren för rätt till arbetslöshetsersättning i Sverige. Sveriges a-kassor anser att det vore önskvärt om det tydligt framgår att den föreslagna fjärde paragrafen ska tillämpas på samtliga sammanläggningssituationer, det vill säga både för de personer som omfattas av svensk lagstiftning genom arbete i Sverige och för de personer som, i enlighet med artikel 65.2 och 65.5 a) i EU-förordning 883/2004 inte behöver arbeta i Sverige för att få sammanlägga försäkrings- och arbetsperioder.

Avsnitt 5.4 Förslag till fortsatt export av svenska trygghetsförmåner till EU medborgare i Förenade kungariket under en övergångsperiod.

Sveriges a-kassor konstaterar att en rimlig följd av att Förenade kungariket blir ett tredje land är att det inte längre är möjligt att exportera svensk arbetslöshetsersättning. Konsekvensen blir att exportperioden tar slut den 29 mars 2019. Enligt information från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har också intyg U2 till Förenade kungariket endast utfärdats för tid till och med den 29 mars 2019.

Exportbestämmelserna kommer enligt förslaget inte vara tillämpliga på arbetslöshetsersättning från utträdestidpunkten. En sökande som återvänder till Sverige efter den 29 mars 2019 bör därmed, enligt Sveriges a-kassors uppfattning, komma att ha rätt till fortsatt ersättning under återstående antal dagar av perioden i enlighet med nationell lagstiftning. Detta under förutsättning att avbrottet inte överskrider tidsfristen som stadgas i 23§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Avsnitt 6.1 Finansiella konsekvenser och konsekvenser för enskilda

I promemorian anges på sidan 42 att förslagen sannolikt inte leder till några ökade utgifter för arbetslöshetsförsäkringen. Sveriges a-kassor konstaterar dock att det inte kommer vara möjligt att begära återbetalning för utbetald arbetslöshetsersättning i enlighet med artikel 65.6 - 8 i förordning 883/2004 samt artikel 70 i Tillämpningsförordning 987/2009. Följden blir att Förenade kungariket inte längre ersätter Sverige för det belopp som har betalats ut de första tre, alternativt fem månaderna för personer som omfattas av artikel 65 i förordning 883/2004.

Övriga synpunkter*Administration*

Om det administrativa samarbetet upphör efter utträdet torde det inte längre vara möjligt att få SED intyg eller portabla intyg om arbets- och försäkringsperioder från Förenade kungariket, och detta oavsett när perioderna är uppfyllda. Sveriges a-kassor befarar att det då kan uppstå oklarheter och tillämpningsproblem angående vilken slags dokumentation som kan ersätta SED eller portabelt dokument U1 från Förenade kungariket för att styrka en försäkringsperiod eller för att en omständighet ska kunna beaktas.

Avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning

Det är, enligt Sveriges a-kassor, troligt att en del svenskar som idag arbetar i Förenade kungariket kan komma att lämna sitt arbete på egen begäran i och med Förenade kungarikets utträde. Frågan uppkommer hur dessa ärenden ska hanteras när personerna återvänder till Sverige och söker arbetslöshetsersättning. Dessa personer kan ha sagt upp sig före eller i anslutning till utträdet trots fortsatt uppehålls- och arbetstillstånd eller så har det gått så långt att de tvingats att sluta sitt arbete på grund av oklarhet gällande deras rätt att vistas i Förenade kungariket. En del personer kan ha pågående kontrakt som löper över utträdestidpunkten som de inte kan bryta med mindre än att skadeståndsskyldighet inträder. Den svenska arbetslöshetskassan ska ta ställning till om den sökande haft en giltig anledning att lämna arbetet. Om de föreslagna bestämmelserna träder ikraft vore det därför önskvärt att information finns tillgänglig för berörda svenska myndigheter och organisationer gällande vilka åtgärder som Förenade kungariket har vidtagit för att underlätta för EU-medborgare att stanna kvar där efter utträdet.

Inresande med intyg U2

Förslaget avseende exportabilitet i denna remiss berör endast utresande med intyg U2 men Sveriges a-kassor vill ändå betona vikten av att utreda hur de inresande från Förenade kungariket med intyg U2 ska hanteras. För inresande från Förenade kungariket med intyg U2 upphör också ersättningsrätten från Förenade kungariket i och med utträdet och dessa sökande måste då antingen återvända eller stanna i Sverige utan ersättning. Det kan röra sig om inflyttade personer eller så kallade oäkta gränsarbetare, bosatta i Sverige, som återvänt från Storbritannien i enlighet med artikel 65.5a) med intyg U2.

Med vänlig hälsning

Sveriges a-kassor

Föredragande

Tomas Eriksson

Kanslichef

Anna Danielsson